

ซักซ้อมความเข้าใจการกำหนดอักษรย่อของสำนวนความตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม
เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยงานธุรการเกี่ยวกับสำนวนความและ
เอกสาร พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๖ กำหนดให้แยกสำนวนความตามประเภทคดี โดยใช้อักษรย่อหน้าหมายเลข
คดี การใช้อักษรย่อหน้าหมายเลขคดีให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งปัจจุบันสำนักงาน
ศาลยุติธรรมได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเริ่มมีผล
ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานธุรการเกี่ยวกับสำนวนความ
และอักษรย่อของสำนวนความแต่ละหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล
ตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม ดังนี้

๑. การแยกสำนวนความตามประเภทคดี

ตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล
พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔ ได้แยกสำนวนความตาม**ประเภทคดีหลัก**ไว้เป็น ๓ ประเภท คือ (ก) ความอาญา
(ข) ความแพ่ง และ (ค) ความอื่นๆ สำหรับ**คดีสาขาของคดีหลัก** แยกไว้เป็น (ง) คดีสาขา

๒. การใช้อักษรย่อในสำนวนความ

เมื่อทราบประเภทคดีหลักแล้ว ให้ใช้อักษรย่อแต่ละประเภทคดีในสำนวนความ ตามประกาศฯ
ข้อ ๔ (ก) (ข) และ (ค) โดยไม่ต้องมีจุดตามหลังตัวอักษร ดังนี้

(ก) ประเภทคดีความอาญา

(๑) คดีอาญา	อักษรย่อ	อ
(๒) คดีขอมหายค้น	อักษรย่อ	ค
(๓) คดีขอออกหมายจับ	อักษรย่อ	จ
(๔) คดีผิดฟ้อง	อักษรย่อ	ผ
(๕) คดีฝากขัง (คดีอาญาทั่วไป)	อักษรย่อ	ฝ
(๖) คดีรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่	อักษรย่อ	รพ
(๗) คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน	อักษรย่อ	ผด
(๘) คดีไต่สวนชั้นสูตรพลิกศพ	อักษรย่อ	ช
(๙) คดียาเสพติด	อักษรย่อ	ย
(๑๐) คดีฝากขัง (คดียาเสพติด)	อักษรย่อ	ยฝ
(๑๑) คดีฟื้นฟูสมรรถภาพ (คดียาเสพติด)	อักษรย่อ	ยพ

(๑๒) คดีมาตรการในการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้โทษ (ริบทรัพย์)	อักษรย่อ	มร
(๑๓) คดีอาญาต่างจังหวัด	อักษรย่อ	อต***
(๑๔) คดีค้ำมนุษย์	อักษรย่อ	คม
(๑๕) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (อาญา)	อักษรย่อ	อท
(๑๖) คดีอาญา ตาม พ.ร.บ. คຸ້ມครองเต็กฯ พ.ศ. ๒๕๔๖	อักษรย่อ	คตอ
(๑๗) คดีอาญา ตาม พ.ร.บ. คຸ້ມครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐	อักษรย่อ	ครค
(๑๘) คดีคຸ້ມครองสวัสดิภาพ	อักษรย่อ	คส
(๑๙) คดีตรวจสอบการจับ	อักษรย่อ	ตจ
(๒๐) คดีขอให้ศาลออกหมายควบคุม (มอบตัว)	อักษรย่อ	มต
(๒๑) คดีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำและ ประสานการประชุม	อักษรย่อ	ศป
(๒๒) คดีมาตรการพิเศษแทน การดำเนินคดีอาญา (มาตรา ๙๐)	อักษรย่อ	มอ
(๒๓) คดีมาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดี (มาตรา ๑๓๒)	อักษรย่อ	มพ
(๒๔) คดีคຸ້ມครองสิทธิและเสรีภาพ	อักษรย่อ	คสส
(๒๕) คดีตาม พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคง ในราชอาณาจักรพ.ศ. ๒๕๕๑	อักษรย่อ	รม

***** คดีอาญาต่างจังหวัด** หมายถึง คดีอาญาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ยื่นคำฟ้องที่ศาลจังหวัด ซึ่งศาลทรัพย์สินฯ เป็นผู้ใช้อักษรย่อว่า อต เท่านั้น สำหรับศาลจังหวัดซึ่งมีอำนาจรับฟ้องคดีแทนศาลทรัพย์สินฯ ให้ใช้อักษรย่อคงเดิม คือ ในคดีอาญาใช้อักษรย่อ ศปภ.อ. คดีแพ่ง ใช้อักษรย่อ ศปภ.พ. (ปรับแก้คำอธิบายเมื่อ ๑๑ ม.ค.๖๒)

(ข) ประเภทคดีความแพ่ง

(๑) คดีแพ่ง	อักษรย่อ	พ
(๒) คดีครอบครัวและมรดกความ ตามกฎหมายอิสลาม	อักษรย่อ	คอ
(๓) คดีผู้บริโภค	อักษรย่อ	ผบ

(๔) คดีพาณิชย์	อักษรย่อ	พณ***
(๕) คดีมิโนสาเร่	อักษรย่อ	ม
(๖) คดีไม่มีข้อยุ่งยาก	อักษรย่อ	มย
(๗) คดีร้องขอแสดงสิทธิในที่ดิน	อักษรย่อ	รส
(๘) คดีพอกเงิน	อักษรย่อ	ฟ
(๙) คดีกักเรือ	อักษรย่อ	กร
(๑๐) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (แพ่ง)	อักษรย่อ	พท
(๑๑) คดีตาม พ.ร.บ. ความร่วมมือ ระหว่างประเทศทางแพ่งเกี่ยวกับ การละเมิดสิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๕	อักษรย่อ	คพม
(๑๒) คดีตาม พ.ร.บ. คู่ครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖	อักษรย่อ	คตพ

***** คดีพาณิชย์** หมายถึง คดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๕
เข้าชื่อ ลักษณะ ๑๙ บัญชีเดินสะพัด ลักษณะ ๒๐ ประกันภัย (โดยคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องเป็นบริษัท
ประกันภัย) และลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท แต่ทั้งนี้ **ไม่รวมถึงคดีผู้บริโภค**

(ค) ประเภทคดีความอื่น ๆ

(๑) คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	อักษรย่อ	อม
(๒) คดีการค้าระหว่างประเทศ	อักษรย่อ	กค
(๓) คดีทรัพย์สินทางปัญญา	อักษรย่อ	ทป
(๔) คดีภาษี	อักษรย่อ	ภ
(๕) คดีเยาวชนและครอบครัว	อักษรย่อ	ยช
(๖) คดีเยาวชนและครอบครัว (แพ่ง)	อักษรย่อ	ยชพ
(๗) คดีเยาวชนและครอบครัว (อาญา)	อักษรย่อ	ยชอ
(๘) คดีแรงงาน	อักษรย่อ	ร
(๙) คดีล้มละลาย	อักษรย่อ	ล
(๑๐) คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)	อักษรย่อ	ลฟ
(๑๑) คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	อักษรย่อ	ฟว
(๑๒) คดีเลือกตั้ง	อักษรย่อ	ลต
(๑๓) คดีสิ่งแวดล้อม	อักษรย่อ	สว
(๑๔) คดีสิ่งแวดล้อม (แพ่ง)	อักษรย่อ	สวพ
(๑๕) คดีสิ่งแวดล้อม (อาญา)	อักษรย่อ	สวอ
(๑๖) คดีนักท่องเที่ยว	อักษรย่อ	ท
(๑๗) คดีวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล	อักษรย่อ	วศ

(ง) คดีสาขา

(๑) ชั้นสืบพยานก่อนฟ้อง	อักษรย่อ	สพ
(๒) ชั้นสืบพยานประเด็น	อักษรย่อ	สป
(๓) ชั้นสืบพยานโดยระบบการประชุม ทางจอภาพ	อักษรย่อ	ปภ
(๔) ชั้นไต่ถามข้อเท็จจริงชั้นต้น	อักษรย่อ	กก
(๕) ชั้นไต่ถามข้อเท็จจริงชั้นอุทธรณ์	อักษรย่อ	กธ
(๖) ชั้นไต่ถามข้อเท็จจริงชั้นฎีกา	อักษรย่อ	กฏ
(๗) ชั้นวิธีการชั่วคราว	อักษรย่อ	วช
(๘) ชั้นบังคับคดี (ขับไล่)	อักษรย่อ	บล
(๙) ชั้นบังคับคดีแทน	อักษรย่อ	บท
(๑๐) ชั้นร้องขอออกคำสั่ง (มาตรา ๓๓๔)	อักษรย่อ	บ
(๑๑) ชั้นบังคับคดีนายประกัน	อักษรย่อ	บป
(๑๒) คดีประเภทบังคับนายประกันแทนศาลอื่น	อักษรย่อ	บปท
(๑๓) ชั้นร้องขอถอนส่วน	อักษรย่อ	ก
(๑๔) ชั้นร้องขอชดเชยทรัพย์	อักษรย่อ	ช
(๑๕) ชั้นร้องขอเฉลี่ยทรัพย์	อักษรย่อ	ฉ
(๑๖) ชั้นร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาด	อักษรย่อ	ถ
(๑๗) ชั้นร้องขอรับชำระหนี้จำนองหรือ คดีร้องขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ	อักษรย่อ	ชช
(๑๘) ชั้นร้องขอสวมสิทธิ	อักษรย่อ	ส
(๑๙) ชั้นละเมิดอำนาจศาล	อักษรย่อ	ลศ
(๒๐) ชั้นร้องขอริบทรัพย์	อักษรย่อ	ชร
(๒๑) ชั้นขอคืนของกลาง	อักษรย่อ	ชก

สำหรับการใช้อักษรย่อในคดีสาขาให้พิจารณาว่า คดีหลักเป็นคดีความประเภทใด กล่าวคือ เป็นคดีอยู่ใน (ก) ประเภทคดีความอาญา (ข) ประเภทคดีความแพ่ง หรือ (ค) ประเภทคดีความอื่น ๆ โดยให้นำอักษรย่อคดีหลักมาเพิ่มไว้หน้าอักษรย่อคดีสาขา

ตัวอย่าง เช่น

ชั้นสืบพยานก่อนฟ้อง ซึ่งคดีหลักเป็นความอาญา (ประเภท (ก)(๑)) ส่วนความคดีสาขาชั้นสืบพยานก่อนฟ้อง ใช้อักษรย่อ **อ สพ**

ชั้นใกล้เคียงขั้นต้น ซึ่งคดีหลักเป็นคดีผู้บริโภคร (ประเภท (ข)(๓)) ส่วนวรรคความคดี
สาขาชั้นใกล้เคียงขั้นต้น ใช้อักษรย่อ **ผบ กก**

ชั้นร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ ซึ่งคดีหลักเป็นคดีล้มละลาย (ประเภท (ค)(๙)) ส่วนวรรคความคดี
สาขาชั้นร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ ใช้อักษรย่อ **ล ฉ**

๓. คดีอื่น ๆ

ในคดีอื่นใดนอกจากข้อ ๔ ของประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งมีได้กำหนดอักษรย่อไว้
หัวหน้าส่วนราชการศาลยุติธรรมอาจกำหนดอักษรย่อของประเภทคดี เพื่อใช้ไปพลางก่อน โดยมีหลักเกณฑ์
ตามข้อ ๕ ของประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้พยัญชนะต้นของพยางค์แรกของคำเป็นตัวย่อ โดยถ้าเป็นคำเดียวให้ใช้ตัวย่อตัว
เดียว แม้ว่าจะมีหลายพยางค์ ถ้าใช้ตัวย่อตัวเดียวแล้วทำให้สับสนอาจใช้พยัญชนะต้นของพยางค์
ถัดไปเป็นตัวย่อประกอบด้วย

(๒) กรณีชื่อเรื่องหรือชื่อข้อหาฐานความผิดหรือชื่อกฎหมายที่ใช้ในการกำหนดอักษรย่อ
ประกอบด้วยคำหลายคำ มีความยาวมาก อาจเลือกเฉพาะพยัญชนะต้นของคำที่เป็นใจความสำคัญ

(๓) คำที่พยัญชนะต้นเป็นอักษรควบกล้ำหรืออักษรนำ ให้ใช้อักษรตัวหน้า

(๔) พยางค์ที่มี ห เป็นอักษรนำ ให้ใช้พยัญชนะตัวที่ออกเสียงเป็นตัวย่อ

(๕) การกำหนดอักษรย่อขึ้นใหม่ ต้องไม่ซ้ำกับอักษรย่อตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

(๖) การกำหนดอักษรย่อต้องไม่เกิน ๔ ตัวอักษร

อนึ่ง เมื่อมีการกำหนดอักษรย่อของประเภทคดีเพื่อใช้ไปพลางก่อนแล้ว ให้แจ้งไปยังเลขาธิการ
สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อทราบด้วย

๔. ข้อยกเว้น

คดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ให้คงอักษรย่อไว้ตามเดิม

๕. โปรแกรมสำนวนคดีศาลชั้นต้น

การเพิ่มเติมปรับปรุงโปรแกรมสำนวนคดีศาลชั้นต้น สำนักงานศาลยุติธรรม ให้ดาวน์โหลด
โปรแกรมและคู่มือการเพิ่มเติมปรับปรุงโปรแกรมได้ที่ <https://intranet.coj.go.th> ได้ตั้งแต่วันที่
๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ กรณีมีปัญหาข้อขัดข้องในการเพิ่มเติมปรับปรุงโปรแกรม สามารถติดต่อสอบถามได้ที่
นายโทน อินจันทร์ และนางสาวอารีย์ สะอาดนัก ส่วนระบบงานคอมพิวเตอร์ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๙๓๘ ๒๗๕๓ ต่อ ๒๑๓ , ๒๑๕